

Helyi esélyegyenlőségi Program

Újtikos Község Önkormányzata

2018-2023.

Tartalom

<u>Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)</u>	3
<u>Bevezetés</u>	3
<u>A település bemutatása</u>	3
<u>Értékeink, küldetésünk</u>	8
<u>Célok</u>	8
<u>A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)</u>	9
1. <u>Jogszabályi háttér bemutatása</u>	9
2. <u>Stratégiai környezet bemutatása</u>	10
3. <u>A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége</u>	10
4. <u>A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység</u>	23
5. <u>A nők helyzete, esélyegyenlősége</u>	32
6. <u>Az idősek helyzete, esélyegyenlősége</u>	36
7. <u>A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége</u>	38
8. <u>Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása</u>	42
9. <u>A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága</u>	44
<u>A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)</u>	45
1. <u>A HEP IT részletei</u>	45
<u>A helyzetelemzés megállapításainak összegzése</u>	45
<u>A beavatkozások megvalósítói</u>	46
<u>Jövőképünk</u>	46
<u>Az intézkedési területek részletes kifejtése</u>	46
2. <u>Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)</u>	52
3. <u>Megvalósítás</u>	55
<u>A megvalósítás előkészítése</u>	55
<u>A megvalósítás folyamata</u>	55
<u>Monitoring és visszacsatolás</u>	57
<u>Nyilvánosság</u>	57
<u>Érvényesülés, módosítás</u>	58
4. <u>Elfogadás módja és dátuma</u>	59

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól, az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Újtikos Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Újtikos történelme

A Polgártól észak-északkeletre, a borsodi határ közelében fekvő helység viszonylag új település, a XX. század első harmadában a területe még nem volt lakott. Ez időben a Tikos-tanyán és a borockási cselédházakban éltek az emberek. A csillag szerkezetű falu megalapítására az 1930-as országos szociálpolitikai törekvések eredményeként 1938-ban került sor.

Az Országos Földhivatal megvásárolta az egri káptalantól a Tikos - tanya területét, majd kiosztották a földért jelentkezők között. A földigénylők között voltak Polgáriak, Tiszagyulaháziak, Tisznagyfalusiak, Újfehértóiak és Egyekiek is. Összesen 116 telepes költözött az egységesen megépített házakba, melyeket különböző cégek emeltek. Az igénylők három kategória szerint részesültek szántóterületben és lakóház - típusban: zsellér (1-3 kh szántó és egyszobás lakás), kistelepés (10-15 kh szántó és egyszobás lakás gazdasági épületekkel), nagytelkes (25-30 kh szántó kétszobás lakással és gazdasági épületekkel). A falu kialakításánál figyelembe vették a föld minőségét, a lapos részeket nem akarták beépíteni, ezért lett a település csillag szerkezetű.

Bár a mai község kétségtelenül új település, több történész szerint előzményei vannak egészen az Árpád-kor vége óta. 1281-ben Tikó-föld az Ug nembeli Miklós fiának, Mikónak a birtoka volt, aki azonban átengedte Ernye bán fiának, István mesternek. Tikó-föld 1524-ben mint Borsod megyei birtok Pálóczy Antalé, akitől azonban elidegenítették. Az eredetileg Borsod-Abaúj-Zemplénhez tartozó falu 1950-ben lett Hajdú-Bihar megye része. Újtikos 1946-tól 1970-ig önálló község volt, akkor Polgárhoz csatolták. 1991-ben szűnt meg ez a kényszerházasság, azóta önálló, fejlődése töretlen, s nagyot lépett az infrastruktúra fejlesztése terén.

Újtikos község neve a Tikos családnévből származik. Ez a régi családnév eléggé elterjedt az egész magyar nyelvterületen, 1452-ben egy oklevélben Tikos Péter (Petrus Thywkus) nevét említik. A családnevek kialakulása előtt személynévként is használták e szót, például 1219-ben: Thycus. A jelentése "tyúkos". Újtikos nevében az új előtag a település fiatal voltára utal, egyben megkülönbözteti az előtag nélküli Somogy megyei Tikos falutól. (Forrás: www.ujtikos.hu)

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Újtiikos település Hajdú-Bihar megye északi részén helyezkedik el. A település a 36-os számú országos főútvonaltól 1 km-re található. Az Újtiikos-Tiszadobi országos közút szeli ketté, Polgártól 7, Tiszavasváritól 15 km távolságra fekszik. A települést érintő Ohat-Pusztakócs-Tiszalök közötti vasútvonal 2008-tól megszűnt. A település közigazgatási területe (35,29 km²) tájegységileg a Hortobágyhoz tartozik, kis lejtésű, a tengerszint felett 90- 92 m-es szintmagasságú. A terület mély fekvésű, része a Tisza folyó borsodi árterének. Gyakoriak a nagy kiterjedésű, lapos, belvizes részek is. Talaja sós-szikes talaj, másrészt réti talajok jellemzik a területet. Pusztai és sziki tölgyesek és telepített nyárfaerdők és sziki rétek adják a növényzetet.

Infrastruktúra

A községben 384 db lakás van. A vezetékes ivóvízzel ellátott lakások aránya 90 %, szennyvíz csatornahálózatba bekötött lakások aránya 80-90 %, a vezetékes gázhálózatba bekötött lakásoké 90 %, telefonnal a lakások 90 %-a rendelkezik.

Gazdaság

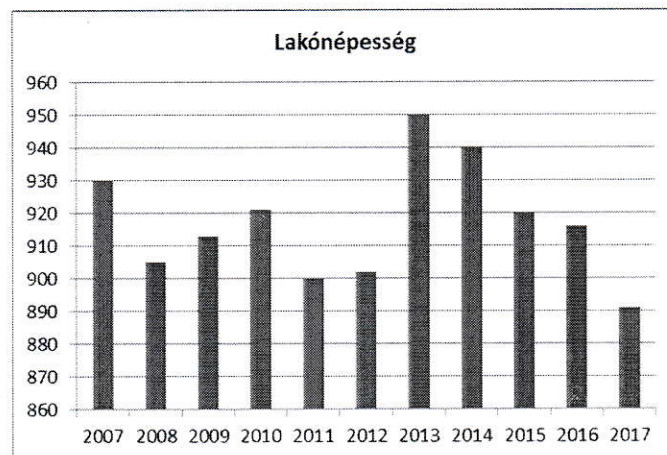
A térség természeti adottságaiból adódóan Újtiikoson jellemző gazdálkodási tevékenység a szántóföldi növénytermesztés 80 %-ban, 20 %-ban állattartás. Főbb termesztett növények: búza, kukorica, napraforgó, árpa, lucerna. Az állattenyésztés juh, szarvasmarha, ló, sertés, bivaly tartásra korlátozódik, 8 nagy és 20 kisebb magángazdálkodó műveli a területeket ill. végzi az állattartást. Ipari tevékenység csak 1 van, egy térbeton burkolat és betonelemgyártó Kft.

Demográfia

1. számú táblázat a lakónépesség alakulása

	Fő	Változás
2007	930	
2008	905	97%
2009	913	101%
2010	921	101%
2011	900	98%
2012	902	100%
2013	950	105%
2014	940	99%
2015	920	98%
2016	916	100%
2017	891	97%

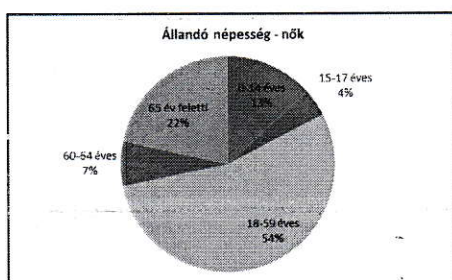
1.ábra: A lakónépesség változásának tendenciája 2007-2017 között

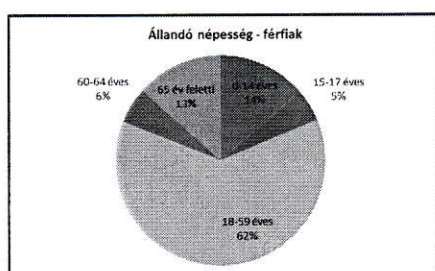
2. számú táblázat- állandó népesség 2017. évben

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	453	431	884	51%	49%
0-2 évesek	14	9	23	61%	39%
0-14 éves	66	61	127	52%	48%
15-17 éves	20	22	42	48%	52%
18-59 éves	268	276	544	49%	51%
60-64 éves	33	25	58	57%	43%
65 év feletti	106	59	165	64%	36%

2. ábra: állandó népesség - nők

3. ábra: állandó népesség – férfiak

A fenti táblázatokból megállapítható, hogy a lakónépesség száma jelentősen csökkent. A 0-59 éves korosztályig a lakónépességben belül magasabb a férfiak aránya, ezt követően a tendencia megfordul.

3. számú táblázat – öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001		154	0,0%
2008	178	159	111,9%
2009	178	161	110,6%
2010	176	154	114,3%
2011	171	147	116,3%
2012	168	144	116,7%
2013	168	144	116,7%
2014	170	140	121,4%
2015	167	133	125,6%
2016	167	134	124,6%
2017	163	124	131,5%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Ez az index megmutatja, hogy újítkos népességére mi a jellemző: az index 100 felett van, tehát a 65 év felettek vannak többen, a település népességszerkezete 2008. óta előregedő. Esélyegyenlőség szempontjából az adatok értelmében az idősek fokozottabb ellátására van szükség. Ez nem jelenti azt, hogy a gyermekek ne igényelnének fokozott figyelmet, különösen akkor, ha szüleik alacsony jövedelműek.

4. számú táblázat – belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	34	47	-13
2009	38	30	8
2010	34	27	7
2011	20	25	-5
2012	82	74	8
2013	15	24	-9
2014	37	49	-12
2015	33	52	-19
2016	30	43	-13
2017	25	40	-15

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

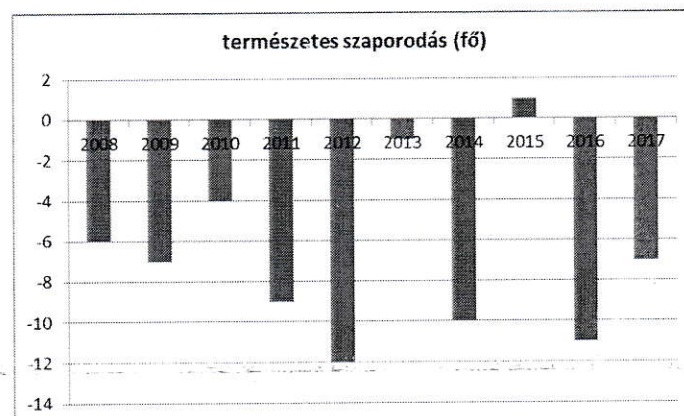
Településünk vonzereje csökken, az elvándorlás a jellemző, ennek fő oka lehet a munkahelyek hiánya. A fiatalok nagy városokban tanulnak tovább, így munkahelyet azokban, illetve azon városok környékén keresnek.

5. számú táblázat – természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	10	16	-6
2009	6	13	-7
2010	9	13	-4
2011	4	13	-9
2012	8	20	-12
2013	8	9	-1
2014	5	15	-10
2015	10	9	1
2016	5	16	-11
2017	8	15	-7

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. ábra: természetes szaporodás alakulása

Az adatok azt mutatják, hogy az élve születések száma kevesebb, mint a halálozások száma, minden évben negatív. Magával vonja a lakónépesség csökkenését.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőségi program célja, hogy Újtikos továbbra is olyan település maradjon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosításán túl egyes társadalmi csoportok esetében olyan támogató lépések megtételére van szükség, melyek az esélyegyenlőség előmozdítását szolgálják.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Újtikos település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Újtikosan nincs az esélyegyenlőségi célcsoportokat – mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők – érintő helyi szabályozás.

A HEP megalkotása és bevezetése esetén legfőbb esélyegyenlőségi iránymutatóként fogjuk használni.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- költségvetési koncepció

- a közfoglalkoztatás keretében különös hangsúlyt fektetünk a nők, a csökkent munkaképességűek és az anyagilag hátrányos helyzetben élők előnyben részesítésére

- a pályázatok készítése során, az esélyegyenlőség biztosítása a legfontosabb tartalmi elemek között jelenik meg

- a gazdasági program

- a gazdasági programunkban, szintén kiemelt cél, hogy a közintézményeink mindenki számára egyformán elérhetőek legyenek, akadálymentesek legyenek

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal illetve a Hajdúnánással és Tiszagyulaházával közösen létrehozandó szociális intézményi társulás kapcsán egyaránt vizsgáljuk az esélyegyenlőségi megfelelőségeket és szükség esetén visszacsatolást követően beavatkozunk folyamatainkba és kiigazítjuk szabályozásainkat.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi esélyegyenlőségi programunk elkészítéséhez a 2/2012 EMMI rendeletben foglaltaknak megfelelően, az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisban található adatokat valamint helyi nyilvántartásokból összegyűjtött adatokat vettük első sorban figyelembe.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A felmérések szerint hazánkban 1,2 millió felett van a szegény emberek száma. Napjainkban a gyerekek is azzá váltak, egyre többen tartoznak a mélyszegények közé. Szegénységben nincs mindenkinek elfogadható definíciója. Egyre több településen jellemző. Ezen térségek leginkább az ország északkeleti részében találhatók; Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a Sajó és a Bodroghöz közötti területen, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Másik fontos térség a Dél-Dunántúl bizonyos részei, Hajdú-Bihar megye részei. Társadalmilag és gazdaságilag elszigetelve élnek. A mélyszegénységből való kitörés, nagyon nehéz. Azoknak a településeknek a száma és aránya, ahol a mélyszegénységben élő családok a helyi társadalom többségi csoportját alkotják, megháromszorozódott az elmúlt évtizedben.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociálisrászorultság, készítünk elemzéseket. A lakosság jövedelmi viszonyairól nincs megfelelő adatunk.

2017. decemberében Hajdú-Bihar megyében a bruttó átlagkereset 327 700 forint volt, 13,5 százalékkal több mint egy évvel korábban. 2017. január-decemberben a bruttó átlagkereset 297 000 forint, a nettó átlagkereset 197 500 forint volt. A múlt év tizenkét hónapjában a bruttó és a nettó keresetek átlagosan 12,9 százalékkal nőttek az előző évhez viszonyítva. Hajdú-Bihar megyében a keresetek jelentősen elmaradtak az országos átlagtól. A bruttó fizetés megyében 53 ezer forinttal marad el az országos átlagtól. Forrás : Központi Statisztikai Hivatal (KSH).

Önkormányzatunknak nem állnak rendelkezésére, arra vonatkozóan adatai, hogy Újtikos településen a lakosok milyen bruttó jövedelemmel rendelkeznek. Azonban Újtikos Község Önkormányzata 2017. évben az 1993. évi III. a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény alapján összesen több mint 50 családnak nyújtott lakásfenntartási támogatást. Lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át (71.250 Ft). Újtikoson hozzávetőlegesen 328 család van, 30 %-ának az egy főre eső jövedelme nem éri el a 71. 250 Ft-ot.

Újtikos települést is sújtja a munkanélküliség, sőt az országos átlagot is jelentősen meghaladja községünk munkanélküliségi rátája.

Önkormányzatunknál a lakosok által meg nem fizetett adónemek összegei, az évek óta húzódó hátralékok összegei is jelentősek. Ezekből, az adatokból megállapítható, hogy Újtikos község jövedelmi, vagyoni helyzete az elszegényedést mutatja.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

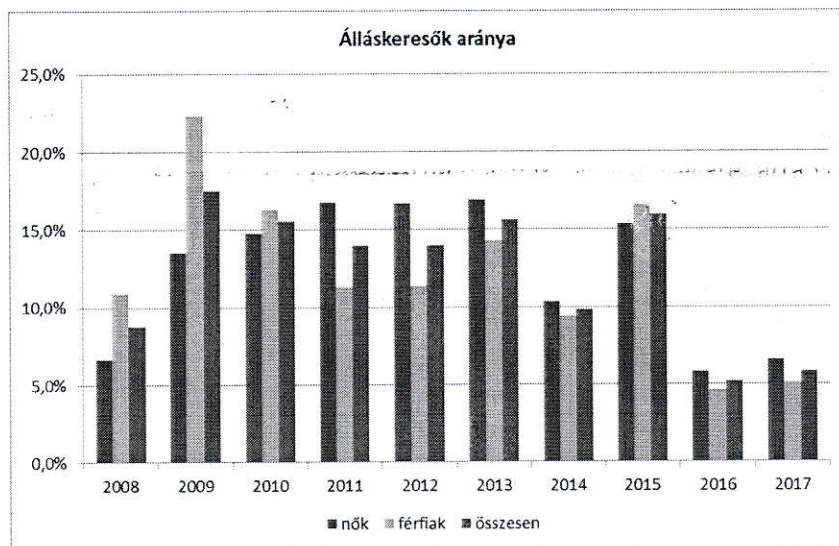
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

7. számú táblázat – nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	316	312	628	21	6,6%	34	10,9%	55	8,8%
2009	310	255	565	42	13,5%	57	22,4%	99	17,5%
2010	311	326	637	46	14,8%	53	16,3%	99	15,5%
2011	317	318	635	53	16,7%	36	11,3%	89	14,0%
2012	318	317	635	53	16,7%	36	11,4%	89	14,0%
2013	319	316	635	54	16,9%	45	14,2%	99	15,6%
2014	310	320	630	32	10,3%	30	9,4%	62	9,8%
2015	300	320	620	46	15,3%	53	16,6%	99	16,0%
2016	293	322	615	17	5,8%	15	4,7%	32	5,2%
2017	288	316	604	19	6,6%	16	5,1%	35	5,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5. ábra: álláskeresők aránya

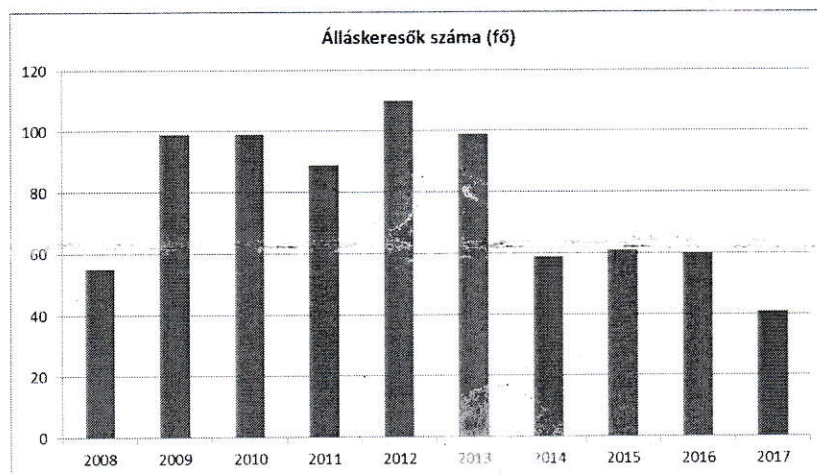

8. számú táblázat – regisztrált munkanélüliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	55	99	99	89	110	99	59	61	60	41
	%										
20 éves és fiatalabb	fő	1	5	1	2	1	1	1	2	1	1
	%	1,8%	5,1%	1,0%	2,2%	0,9%	1,0%	1,7%	3,3%	1,7%	2,4%
21-25 év	fő	8	10	18	15	17	11	8	8	10	6
	%	14,5%	10,1%	18,2%	16,9%	15,5%	11,1%	13,6%	13,1%	16,7%	14,6%
26-30 év	fő	4	14	13	8	7	11	8	6	11	3
	%	7,3%	14,1%	13,1%	9,0%	6,4%	11,1%	13,6%	9,8%	18,3%	7,3%
31-35 év	fő	9	17	11	12	14	13	4	4	6	2
	%	16,4%	17,2%	11,1%	13,5%	12,7%	13,1%	6,8%	6,6%	10,0%	4,9%
36-40 év	fő	4	12	9	14	18	13	12	8	10	8
	%	7,3%	12,1%	9,1%	15,7%	16,4%	13,1%	20,3%	13,1%	16,7%	19,5%
41-45 év	fő	11	12	15	11	14	12	7	13	5	8
	%	20,0%	12,1%	15,2%	12,4%	12,7%	12,1%	11,9%	21,3%	8,3%	19,5%
46-50 év	fő	9	14	14	10	14	10	6	7	3	1
	%	16,4%	14,1%	14,1%	11,2%	12,7%	10,1%	10,2%	11,5%	5,0%	2,4%
51-55 év	fő	6	9	12	11	17	17	12	5	6	4
	%	10,9%	9,1%	12,1%	12,4%	15,5%	17,2%	20,3%	8,2%	10,0%	9,8%
56-60 év	fő	3	6	6	5	5	11	1	8	8	8
	%	5,5%	6,1%	6,1%	5,6%	4,5%	11,1%	1,7%	13,1%	13,3%	19,5%
61 év felett	fő	0	0	0	1	3	0	0	0	0	0
	%	0,0%	0,0%	0,0%	1,1%	2,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

6. ábra: álláskeresők száma

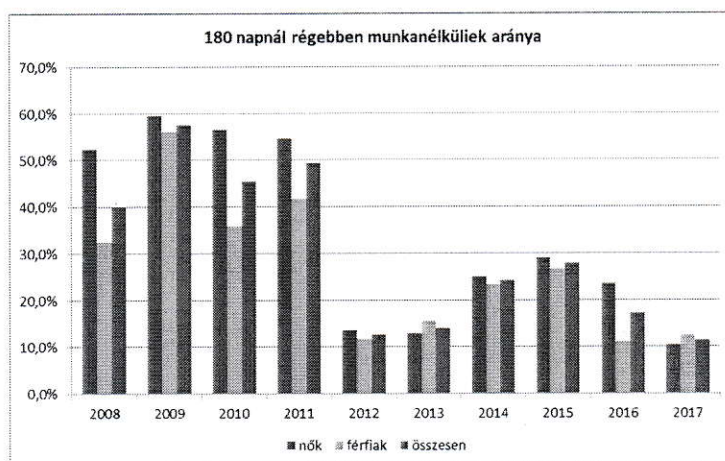

9. számú táblázat – a munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

év	nyilvántartott/regisztrált			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	21	34	55	11	11	22	52,4%	32,4%	40,0%
2009	42	57	99	25	32	57	59,5%	56,1%	57,6%
2010	46	53	99	26	19	45	56,5%	35,8%	45,5%
2011	53	36	89	29	15	44	54,7%	41,7%	49,4%
2012	59	51	110	8	6	14	13,6%	11,8%	12,7%
2013	54	45	99	7	7	14	13,0%	15,6%	14,1%
2014	32	30	62	8	7	15	25,0%	23,3%	24,2%
2015	31	30	61	9	8	17	29,0%	26,7%	27,9%
2016	17	18	35	4	2	6	23,5%	11,1%	17,1%
2017	19	16	35	2	2	4	10,5%	12,5%	11,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

7. ábra: 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya

A fenti táblázatokból megállapítható, hogy

- a nyilvántartott álláskeresők száma 2008-tól 2012-ig folyamatos emelkedést mutat, 2014-től viszont jelentős csökkenés látható,
- az aktív lakónépesség közel 11.4 %-a munkanélküli 2017. évben;
- a nyilvántartott női álláskeresők aránya 2014-2016 között magasabb, mint a férfiaké, 2017-ben viszont megfordul a tendencia.

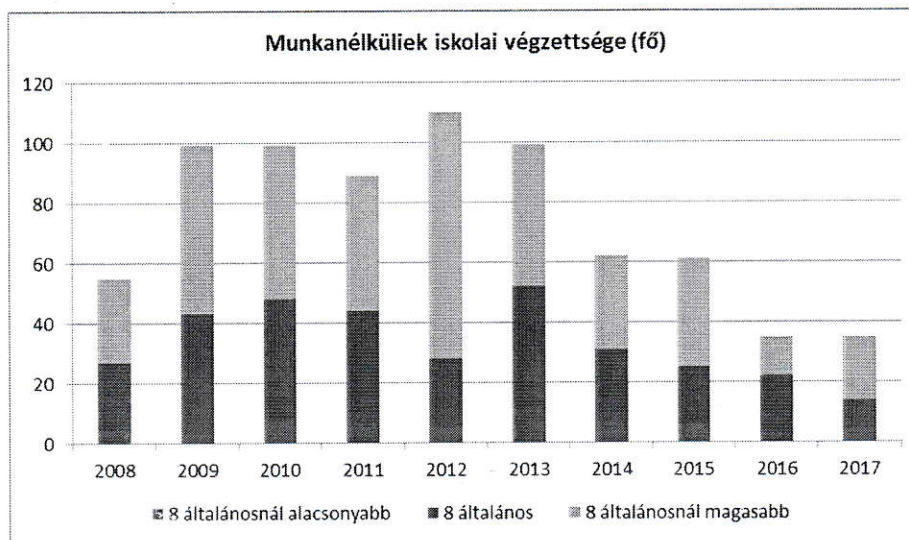
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

10. számú táblázat – regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	55	4	7,3%	23	41,8%	28	50,9%
2009	99	3	3,0%	40	40,4%	56	56,6%
2010	99	8	8,1%	40	40,4%	51	51,5%
2011	89	7	7,9%	37	41,6%	45	50,6%
2012	110	5	4,5%	23	20,9%	82	74,5%
2013	99	11	11,1%	41	41,4%	47	47,5%
2014	62	7	11,3%	24	38,7%	31	50,0%
2015	61	6	9,8%	19	31,1%	36	59,0%
2016	35	3	8,6%	19	54,3%	13	37,1%
2017	35	4	11,4%	10	28,6%	21	60,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

8. ábra: munkanélküliek iskolai végzettsége

A fenti táblázatból megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresőknek csekély része nem rendelkezik 8 általános iskolai végzettséggel. A munkanélküliek több mint 50 %-a rendelkezik 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel a vizsgált időszakokban.

c) közfoglalkoztatás

A helyi munkaerő foglalkoztatásában nagy szerepe van az önkormányzat közfoglalkoztatási programjainak. Az önkormányzat minden évben igyekszik minél több munkanélkülit foglalkoztatni.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A Munkaügyi Központ számos eszközzel igyekszik a foglalkoztatásokat, elhelyezkedéseket támogatni.(pl: képzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatása, stb.)

A településen az önkormányzati közfoglalkoztatáson kívül az Agro-Nyak Kft., a helyi boltok, posta, önkormányzat, iskola, óvoda, magán vállalkozások biztosítanak munkalehetőséget a helybéli lakosoknak. Az Újtikosi aktív korú lakosok nagy részét Tiszaújvárosban a MOL Nyrt. és Jabil foglalkoztatja. Újtikostól Tiszaújváros 20 km-re található, a közlekedés busszal megoldható.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A településen a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nem elérhetőek, a vonzásokörzetekről nem rendelkezünk adatokról.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások a településen nem találhatóak, a vonzásokörzetekről adatokkal nem rendelkezünk.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben lehetőséget biztosít közfoglalkoztatás keretében történő munkafelajánlással.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Foglalkoztatási diszkrimináció a községben nincs.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

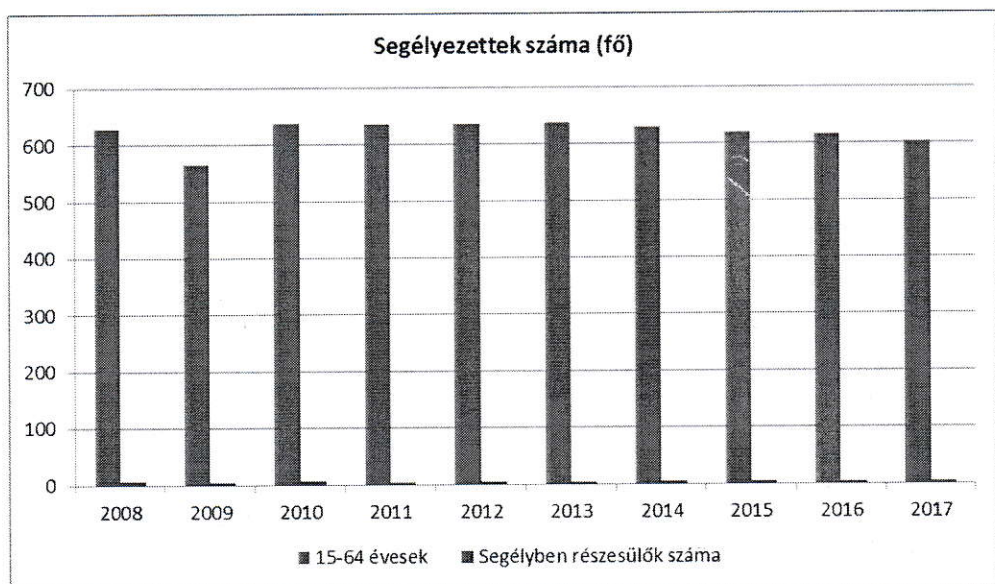
Szociális helyzet mutatói, szociális támogatások, szolgáltatások a szociális ellátás feltételeinek biztosítása az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata. (1993. évi III. tv. A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról). A szociális ellátások a rászorultság mértékétől és okától függően vehetők igénybe. A juttatások azokat a hátrányokat igyekeznek kiküszöbölni, kompenzálni, amelyek az adott személyt helyzetéből adódóan sújtják.

11. számú táblázat – álláskeresési járadékban részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	628	8	1,3%
2009	565	5	0,9%
2010	637	7	1,1%
2011	635	4	0,6%
2012	636	5	0,8%
2013	638	4	0,6%
2014	630	6	1,0%
2015	620	5	0,8%
2016	615	4	0,7%
2017	604	3	0,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

9. ábra: segélyezettek száma

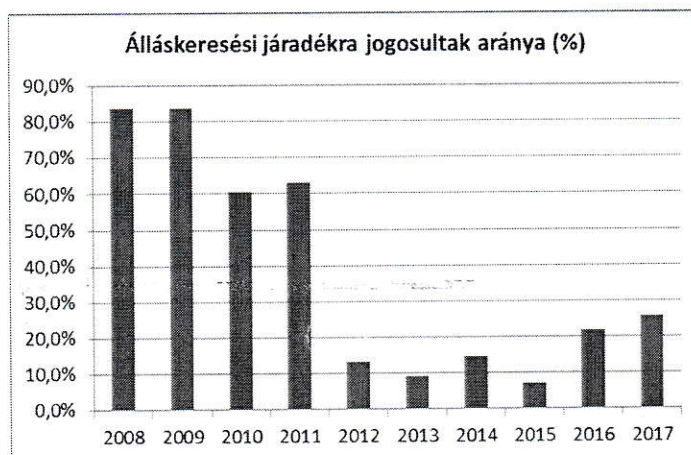
2014-től csökken az álláskeresői segélyben részesülők száma. 15-64 év közötti lakónépesség 0,5 % részesült álláskeresői segélyben.

12. számú táblázat – járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	55	46	83,6%
2009	99	83	83,8%
2010	99	60	60,6%
2011	89	56	62,9%
2012	76	10	13,2%
2013	99	9	9,1%
2014	62	9	14,5%
2015	99	7	7,1%
2016	32	7	21,9%
2017	35	9	25,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

10. ábra: álláskeresői járadékra jogosultak aránya

Míg 2008-ban és 2009-ben a nyilvántartott álláskeresők 84 %-a jogosult álláskeresési járadékra, 2012-ben illetve 2013-ben már jelentősen csökken az arányuk, majd 2016.évben ismét emelkedik a számuk.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A Község lakásállománya 2008-2017 között állandónak mondható, lakásállomány növekedés nem figyelhető meg.

13. számú táblázat – lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	bérlakás állomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	szociális lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	386	1	1	0	0	0	0	0
2009	386	1	1	0	0	0	0	0
2010	384	1	1	0	0	0	0	0
2011	384	1	1	0	0	0	0	0
2012	384	2	1	0	0	0	0	0
2013	384	2	1	0	0	0	0	0
2014	384	2	1	0	0	0	0	0
2015	384	2	1	0	0	0	0	0
2016	384	2	1	0	0	0	0	0
2017	384	3	1	0	0	0	0	0

a) bérlakás-állomány

Újtikos Község Önkormányzata egy bérlakással rendelkezik, mely teljes mértékben megfelelő lakhatási körülményeket biztosít.

b) szociális lakhatás

A település szociális lakásállománnyal nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs a település tulajdonában.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Településünkön elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások állomány egy db, mely egy főt érint. Az egy fő lakhatása családon belül megoldott.

Hajléktalanok Újtikos községben nem találhatóak.

e) lakhatást segítő támogatások

Újtikos Község Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2011.(II.28.) sz. önkormányzati rendelete a lakáscélú támogatásról, e rendelet alapján első lakástulajdon megszerzéséhez támogatásban részesíthetők azok az Újtikos közigazgatási területén lakást vásárolni vagy építeni szándékozó nagykorú magyar állampolgárok, tartózkodásra jogosító személyi azonosító igazolvánnyal vagy letelepedési engedéllyel rendelkező, továbbá a magyar hatóságok által menekülteként elismert fiatal házaspárok, élettársak, gyermeküket egyedül nevelő, illetve egyedül álló személy(ek) – továbbiakban: igénylő (k) -:

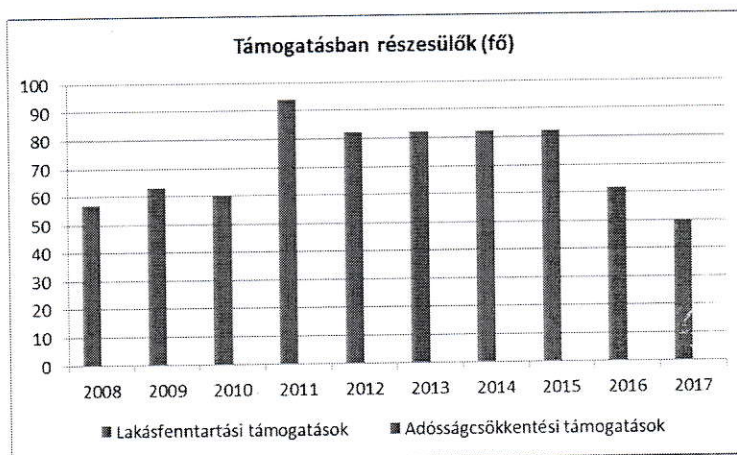
- a.) akinek, vagy házastársának, élettársának, kiskorú gyermekének, vele együttköltöző családtagjainak Újtikos Község területén lakástulajdona, állandó lakáshasználati joga nincs és 5 éven belül nem volt és
- b.) aki a kérelem benyújtásának időpontjában – házastársi és élettársi kapcsolat esetén legalább az egyik fél – a 40. életévét még nem töltötte be és
- c.) aki, vagy házastárs, élettársi kapcsolat esetén legalább egyikük
 - bejelentett újtikosi lakóhellyel vagy,
 - újtikosi tartózkodási hellyel rendelkezik.

Ezen kívül a szociálisan rászoruló egyéneknek lehetőségük van lakásfenntartási támogatás igénylésére.

14. számú táblázat – lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	57	0
2009	63	0
2010	60	0
2011	94	0
2012	82	0
2013	82	0
2014	82	0
2015	82	0
2016	62	0
2017	50	0

11. ábra: lakásfenntartási támogatásban részesülők

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Az adósságcsökkentési támogatás bevezetését a jogszabály csak a 40.000 fő lakosságszámot meghaladó települések kötelezettségeként írja elő. Újtikos nem biztosít adósságcsökkentési támogatást.

f) eladósodottság

A településen élők eladósodottságára vonatkozóan nincsenek adataink.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Újtikos településen külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások nem találhatóak.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Az a, b, és c pontok tekintetében Újtikos településen telepek, szegregátumok nem találhatóak.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. Törvény 8§ (4) bekezdése önkormányzatok számára kötelező feladatként előírja az egészségügyi alapellátásról való gondoskodást.

Ennek keretében a

- Házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátást
- A fogorvosi alapellátást
- Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást
- A védőnői ellátást
- Az iskola-egészségügyi ellátást köteles biztosítani.

A településen egy orvosi rendelő van. A rendelőt Dr. Hollósvölgyi Ferenc Péter házi orvos vezeti. A községben nincs betöltetlen orvosi praxis. Az iskolaorvosi feladatokat is a házi orvos látja el.

A rendelési idő:

Kedd: 8.00-12.00
Csütörtök: 8.00-12.00
Péntek: 8.00-10.00

A rendelő címe:

4096 Újtikos, Széchenyi tér 12.

A községben gyógyszertár működik. A fogorvosi praxis területén 2018. évelején jelentős változás következett be a korábbi évekhez képest. Az ellátás helyben történik, melyet a Civis –Tech Bt. működtet.

Az egészségügyi szakellátást a településtől 9 km-re lévő Polgár városában, a Polgár és Térsége Egészségügyi Központ Nonprofit Zrt. látja el.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció és szűrőprogramokhoz való hozzáférést a Községtől 9 km-re lévő Polgár városában, a Polgár és Térsége Egészségügyi Központ Nonprofit Zrt. látja el. Évi egy alkalommal a Kenézy Kórház Rendelőintézet Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit Kft. tüdőszűrő vizsgálatot lát el kötelező jelleggel. A Vöröskereszt évente több alkalommal rendez véradást, mely során kiszűrhetőek a véradásra nem megfelelő donorok.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférést a Községtől 9 km-re lévő Polgár városában, a Polgár és Térsége Egészségügyi Központ Nonprofit Zrt. látja el.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Napjainkban nagyon sok szó esik az egészséges táplálkozásról, amit nem könnyű megvalósítani. Az önkormányzat a Mezőgazdasági projekt keretében megtermelt zöldségekkel gondoskodik az egészséges táplálkozásról az óvodai, iskolai és szociális étkeztetésben.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Újtikos település rendelkezik egy foci pályával és egy kosárlabda pályával. A Gyermeknap és a Tésztafesztivállal egybe kötött falunap során lehetőség adódik a gyerekek és felnőttek részére különböző sportprogramok (labdajátékok, íjászat, lovaglás) kipróbálására.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás nem működik. A szociális étkeztetést az önkormányzat az Újtikos Lurkó- Kuckó Óvoda és Szociális Szolgáltató közreműködésével, a házi segítségnyújtást pedig közvetlenül Újtikos Községi Önkormányzat látja el. A családsegítést az önkormányzat Folyással, Tiszagyulaházával és Hajdúnánással közösen, társulás keretében látja el.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor nem fordult elő.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Pozitív diszkriminációról a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül adatokkal nem rendelkezünk.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei az iskola, óvoda, művelődési ház, ifjúsági klub, játszótér, ahol megszervezésre kerül farsang, a nemzeti ünnepek, gyermeknap, térszafesztivállal egybe kötött falunap, nyugdíjasok karácsonyi ünnepe.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Az önkormányzat, az intézmények és a civil szervezetek rendezvényeit bárki látogathatja érdeklődési körének megfelelően. Nem jellemzőek a rendezvényeken az atrocitások, a viták. A közösségi együttélésre főleg a nyugodt légkör a jellemző.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Újtikoson működik egy civil szervezet az Újtikosért Alapítvány, melyet az emberek az adójuk 1 %-val támogathatnak. Az Alapítvány az így összegyűlt felajánlásokat az óvodának és az iskolának szokta adományozni. Önkéntes munkára is lehetőség nyílik a településen, ilyen pl. a Green Peace akció.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Újtikoson nem működik roma kisebbségi önkormányzat, így a kérdés nem releváns.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony iskolázottság	Munkaügyi Központtal a kapcsolattartás erősítése, tájékoztatás, sorólapok biztosítása
Munkanélküliek száma magas	Munkaügyi Központtal a kapcsolattartás, tájékoztatás, meglévő Startmunkák megtartása, lehetséges bővítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Már születésünk s talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, hiszen nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban avagy nagyvárosban. Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, tehát a cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, van-e választási lehetősége. Az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja! Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

15. számú táblázat – állandó lakosságból a 18 év alattiak száma 2018-ban

Állandó lakosságból 18 év alattiak száma 2018-ban

Kor	Összesen
0 éves	8
1 éves	9
2 éves	11
3 éves	5
4 éves	7
5 éves	9
6 éves	4
7 éves	6
8 éves	7
9 éves	9
10 éves	11
11 éves	7
12 éves	10
13 éves	13
14 éves	11
15 éves	8
16 éves	16
17 éves	7

Forrás: KSH

A 18 év alattiak száma 158 fő, az állandó lakosság 17.8 %-a. Életkori megoszlásuk igen változó.

a) veszélyeztetett és védelemben vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

16. számú táblázat – védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelemben vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelemben vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2013	188	7	0	0
2014	185	3	0	0
2015	188	3	4	0
2016	184	5	0	0
2017	184	3	0	0
2018	158	3	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a kormányhivatal gyámhivatala tartja nyilván. A gyámhivatala védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A gyámhivatal - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult - állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Ha a gyermek veszélyeztetett és ezt az alapellátások önkéntes igénybevételével nem lehet megszüntetni, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése családi környezetben mégis biztosítható, a jegyző védelembe veszi. A gyermekjóléti szolgálat családgondozójával való együttműködésre a gyermek és a szülő, csak védelembe vétel elrendelése esetén kötelezhető!

Védelembe vétel esetén a gyámhatóság családgondozót rendel ki, aki feladatát egyéni gondozási-nevelési terv alapján látja el. A védelembe vétel felülvizsgálata évente kötelező, vagy a szülő, illetve családgondozó kérelmére bármikor. A védelembe vétel nem érinti a szülő felügyeleti jogát.

Az intézkedés célja: a gyermek családban történő nevelkedésének folyamatos segítése, az ellátásának megszervezése, segítése, a szülői nevelés kontrollja, a veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése.

A védelembe vétel elrendelésének oka változó: - egyre gyakoribb a tankötelezettség megszegése, csavargás a kiskorú kifogásolható viselkedése.

A korábbi évekhez képest csökken a védelembe vett gyermekek száma. Veszélyeztetett kiskorú gyermekek pedig nincsenek a településünkön.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény b) pénzübeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény. Az intézményi és önkormányzati adatszolgáltatás és adatnyilvántartás működő kontrollja biztosított.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Gyermek jogán járó helyi juttatás a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, melynek számát a 16-os számú táblázat mutatja.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

18. számú táblázat – kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-4. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-4. évfolyam
2013	50	15
2014	50	17
2015	49	12
2016	44	13
2017	25	21
2018	24	22

2016. évtől csökken az ingyenes és a kedvezményes étkezésben résztvevők száma, ennek egyik oka, hogy csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesük száma 2016. évtől.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nem rendelkezünk információval arról, hogy Újtikon élnek-e magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A kérdés nem releváns, szegregált, telepszerű lakókörnyezet nincs Újtikosen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Újtikos és Tiszagyulaháza községek tekintetében egy védőnő látja el a feladatokat helyben, betöltetlen védőnői státusz nincs.

19. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma Újtikos	Egy védőnőre jutó gyermekek száma Tiszagyulaháza	Összes 0-3 év közötti gyermek száma
2012	1	24	21	45
2013	1	26	26	52
2014	1	21	26	47
2016	1	26	26	52
2017	1	30	27	57

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyermeket láthat el, illetve, hogy országos átlagban 300 gyerek ellátása jut egy védőnőre. Újtikoson és Tiszagyulaházán minden gyermek hozzájut a védőnői szolgáltatáshoz. Átlagosan 57 gyerek jut a védőnőre Újtikos és Tiszagyulaháza tekintetében.

A védőnői gondozás formái:

- Családlátogatás
- Önálló védőnői tanácsadás
- Tanácsadás orvossal
- Fogadóóra tartása
- Nővédelem
- Egészségnevelés
 - családlátogatás során
 - a védőnői tanácsadóban
 - oktatási intézményekben (iskola, óvoda)
 - egészségfejlesztés közösségi szinten

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Községünkben külön gyermekorvos nincs, a házi orvos látja el ezt a feladatot. A legközelebbi gyermek szakorvosi ellátást a településtől 9 km-re lévő Polgár városában, a Polgár és Térsége Egészségügyi Központ Nonprofit Zrt. látja el.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korú gyermeknél egészségügyi, oktatási problémák nem jelentkeztek. Szociális téren kb. 3-4 családnál a nehéz anyagi helyzet jelent gondot.

d) gyermekjóléti alapellátás

20. számú táblázat – Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyermekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Településünkön bölcsőde nem működik.

21. számú táblázat – Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	Családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma	Családi napköziben gondozott gyermekek száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adatok

Településünkön nem működik családi napközi.

22. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 1.

ÓVODAI ELÁLTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	3	
Óvodai férőhelyek száma	50	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07.00-16.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	08.01-08.31	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	0	0

Községünkben egy óvoda működik, 50 férőhellyel, 1 óvodai csoporttal. Diplomás óvodapedagógusok, képzett dajka látja el a gyermekeket. Betöltetlen állás nincs.

23. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű
2012.	0	0

2013.	0	0
2014.	0	0
2015.	0	0
2016.	0	0
2017.	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Helyhiány miatt nem utasítottak el gyermeket az óvodai felvételtől. Az 50 férőhely kielégíti az újtikos igényeket.

24. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2013	18	1	50	1	23	0
2014	23	1	50	1	25	0
2015	18	1	50	1	21	0
2016	19	1	50	1	22	0
2017	19	1	50	1	19	0
2018	20	1	50	1	25	0

Mindkét táblázat igazolja, hogy Újtikoson az óvodai férőhelyek száma biztosítja, hogy minden 3-6 éves korban lévő gyermek igénybe vehesse az óvodai ellátást. A korábbi években csak a 3 éves kort betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket kellett előnyben részesíteni az óvodai felvétel során, míg 2014-től minden 3 éves gyermeknek kötelező óvodába járni. Az óvodában nincs gyógypedagógiai csoport.

25. számú táblázat – Általános iskolai oktatás nevelés adatai

Települések	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Tiszagyulaháza	7	11	5	7	5	5	8	4
Újtikos	7	7	9	4	6	7	5	7
Együtt(T+Ú)	14	18	14	11	11	12	13	11

2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
179		183		181		174		176	
1-4 évfolyam	5-8 évfolyam	1-4 évfolyam	5-8 évfolyam	1-4 évfolyam	5-8 évfolyam	1-4 évfolyam	5-8 évfolyam	1-4 évfolyam	5-8 évfolyam
90	89	82	101	76	105	88	86	86	90

Az általános iskoláskorú gyermekek közül az 1-4. évfolyam az Újtikos-Tiszagyulaháza Általános Iskola újtikosi székhelyintézményében, az 5-8. évfolyam a tiszagyulaházi tagintézményben tanul. Az Újtikos Általános Iskolai Tagintézményben az 1-4 évfolyam tanul.

e) gyermekvédelem

Községünkben működik gyermekjóléti szolgálat, amely a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek a felhasználásával szolgálja, a gyermekek családban történő nevelésének elősegítését.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A Hajdúnánás – Folyás - Tiszagyulaháza - Újtikos Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás nyújtja a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzésére, a krízishelyzet megszüntetésére valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatást.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A településen az önkormányzat, az iskola, óvoda, civil szervezetek szerveznek a gyermekek részére programokat. A Művelődési Házban Játsszóház működik. A Játsszóházban a gyermekek kézügyességi feladatokkal foglalkoznak, verseket tanulnak, illetve az érdeklődési körükbe tartozó tevékenységeket folytatnak a szabadidő hasznos eltöltésére. A Gyermeknap alkalmával lehetőség nyílik több sport kipróbálására (különböző labdajátékok, lovaglás, íjászat). A gyerekek szabadidejüket a Játsszótéren, kosárlabdapályán és focipályán töltik el szívesen.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

26. táblázat – Kedvezményes óvodai-iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2013	11	50	15	59	4	40
2014	10	50	17	65	1	51
2015	11	49	12	70	-	46
2016	21	44	13	83	-	35
2017	17	25	21	69	-	16
2018	21	24	22	75	-	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A fenti táblázatból megállapítható, hogy a kedvezményes juttatásban részesülők száma az ingyenes iskolai étkezésben, az ingyenes tankönyvellátásban csökkenő tendenciát mutat. Míg 2016-ban az ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma 83 fő volt, majd 2017.évtől lecsökken. 2015. évtől megszűnt az óvodáztatási támogatás. A nyári ingyenes étkeztetést igénybevevők száma változó, de ez is jelentősen csökken.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor nem észlelhető.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Pozitív diszkriminációról az ellátórendszerek keretein belül az önkormányzat adatokkal nem rendelkezik.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Újtikos Községben egy óvoda, és egy általános iskola van a gyermekek/tanulók napközbeni ellátásának biztosítása érdekében. Az óvodát a település egyedül, önállóan működteti. Az iskola állami fenntartásban működik.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

(Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

27. táblázat – BTM-s, SNI-s HH-s, HHH-s gyermekek száma az iskolában és az óvodában

Általános Iskola	BTM száma	BTM %	SNI száma	SNI %	HH száma	HH %	HHH száma	HHH %	Összes tanuló/gyermek
2013	7	7,77	4	4,44	53	58,88	19	21,11	90
2014	5	6,09	5	6,09	25	30,48	17	20,73	82
2015	5	6,57	6	7,89	7	9,21	14	18,42	76
2016	4	4,54	6	6,81	8	9,09	9	10,22	88
2017	8	9,3	5	5,81	12	13,95	1	1,16	86

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, valamint sajátos nevelési igényű gyermekek számában jelentős változás nincs.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az iskolában egy gyógypedagógus és egy fejlesztő pedagógus van.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció nem fordul elő.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések

Az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések nem tapasztalhatók.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkriminációról az önkormányzat adatokkal nem rendelkezik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Beazonosított problémák nem jelentkeztek.	-

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is

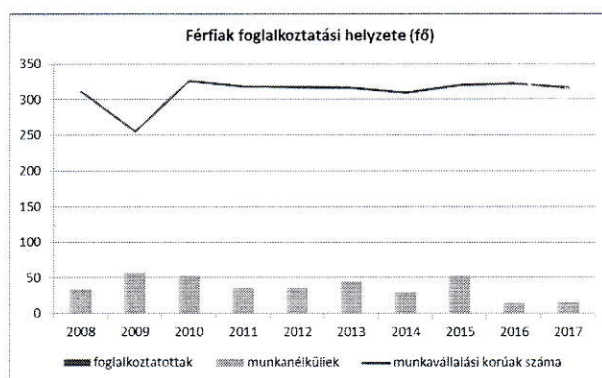
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

28. számú táblázat – Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	312	316	NA	NA	34	21
2009	255	310	NA	NA	57	42
2010	326	311	NA	NA	53	46
2011	318	317	NA	NA	36	53
2012	317	318	NA	NA	36	53
2013	316	319	NA	NA	45	54
2014	310	320	NA	NA	30	32
2015	320	300	NA	NA	53	46
2016	322	293	NA	NA	15	17
2017	316	288	NA	NA	16	19

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

12. ábra: férfiak foglalkoztatási helyzete

A női munkanélküliek száma a vizsgált időszakokban közelít a 10, 15, 20 %-hoz az aktív korúak körében. A férfiak munkanélküliségi aránya 2015. évben magasabb, mint a nőké, viszont 2016. és 2017. évben a női munkanélküliek száma már némileg meghaladja a férfiakét. Foglalkoztatási adatokkal az önkormányzat nem rendelkezik.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Munkaügyi Hivatal szervezésében valósulnak meg a nők számára a képzési programok.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A közfoglalkoztatás keretében az önkormányzat 3 nőt is szokott foglalkoztatni, akik sem írni sem olvasni nem tudnak.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az önkormányzatnak adatok nem állnak a rendelkezésre.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

29. számú táblázat – A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközis száma	férőhelyek száma családi napköziben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2012	18	0	0	0	0	0	0
2013	18	0	0	0	0	0	0
2014	19	0	0	0	0	0	0
2015	17	0	0	0	0	0	0
2016	19	0	0	0	0	0	0
2017	23	0	0	0	0	0	0

A településen bölcsőde, családi napközi nem található. Az Újtikosi Lurkó-Kuckó Óvodában minden gyermek számára biztosított az óvodai ellátás, az egy csoport férőhelyeinek száma több, mint 100%-ban kihasznált. Az óvoda és az Újtikosi Általános Iskola 16.00 óráig vannak nyitva. Az önkormányzat intézményeiben biztosítja a rugalmas munkaidőt, családbarát munkahelyi környezetet tart fenn.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

30. számú táblázat – Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	0,5	40	80
2009	0,5	33	66
2010	0,5	34	68
2011	0,5	26	52
2012	0,5	24	48
2013	1	24	24
2014	1	26	26
2015	1	21	21
2016	1	26	26
2017	1	30	30

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

13. ábra: egy védőnőre jutó gyermekek száma 2008-2017 között

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, ezzel látja el a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó

intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

A védőnő felkészíti a fogamzás optimális időzítésre, körülményeire a családokat. Segít az anyaságra való felkészülésben. Segít a család szülői szerepre való felkészítésben. Megszervezi a tanácsadásokat a családok részére. A védőnő figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését egészen az iskolás korig.

A táblázatból látható, hogy minden 0-3 év közötti gyermek hozzájut a védőnői szolgáltatáshoz.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Az önkormányzatnak tudomása nincs ilyen esetekről, amennyiben előfordul, az családon belül marad, és nem szerez róla tudomást a családsegítő, valamint a rendőrség.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Településünkön nincs anyaoththon, családok átmeneti otthona. Fel kell mérni, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokra milyen mértékben van igény. Tájékoztatni kell a lakosságot a településünkhöz legközelebbi anyaoththonról, családok átmeneti otthonáról, azok elérhetőségéről, illetve kapacitásáról. A krízishelyzetben lévő nők számára nagyon fontos tényező az idő, ezért a várólistával működő szállók sok esetben nem tudnak azonnali segítséget nyújtani. Fontos a megfelelő tájékoztatás, és az igények és kapacitás összhangja.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

31. számú táblázat – Képviselő-testület tagjainak aránya

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	4	3	0	0	0	0
2009	4	3	0	0	0	0
2010	3	2	0	0	0	0
2011	3	2	0	0	0	0
2012	3	2	0	0	0	0
2013	2	3	0	0	0	0
2014	2	3	0	0	0	0
2015	2	3	0	0	0	0
2016	2	3	0	0	0	0
2017	2	3	0	0	0	0

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket. A táblázat adatai

megmutatják, hogy a képviselőtestület tagjai csaknem egykettő nő, tehát részt vesznek a közéletben.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településünkön nem jellemző, hogy lenne nőket helyi szinten érintő probléma. Folyamatosan tartva a kapcsolatot a helyi civil, állami vagy egyházi szervezetekkel a felmerülő a nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákról kapott információk alapján fel kell térképezni, hogy milyen problémák kapnak figyelmet, és milyen a felszámolásukra irányuló kezdeményezések indulnak el.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Adathiány a nők gazdaságban és esélyegyenlőségben betöltött szerepéről	Adatbázis létrehozása

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

32. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	110	188	298
2009	109	181	290
2010	109	15	124
2011	103	170	273
2012	95	170	265
2013	96	161	257
2014	90	153	243
2015	84	149	233
2016	80	144	224
2017	77	125	202

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatelemzés során azt kell figyelembe venni, hogy vannak-e ellátatlan (nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás) időskorúak, és ha igen, akkor milyen arányban.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Nem releváns.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Nem releváns.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzatnak erre vonatkozó adata nincs.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi alapellátást a helyi háziorvos látja el. Újtikos Községi Önkormányzat Házi Segítségnyújtó Szolgálat a házi segítségnyújtást látja el.

33. számú táblázat – Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	1
2009	1
2010	1
2011	1
2012	1
2013	0
2014	0
2015	0
2016	0
2017	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Mozi, színház, múzeum nem található a községünkben. Egy Református és egy Római Katolikus templomunk van. A Művelődési Házban heti rendszerességgel gyűlnek össze a kézimunka kör tagjai, akik valamennyien nyugdíjasok 14 fő.

c) idősek informatikai jártassága

A településen élő idősök minimális százalékban jártasak az informatikában.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Életvitelt segítő támogatás a házi segítségnyújtás keretén belül valósul meg az ellátott egészségi állapotától függően személyi gondoskodás és szociális segítség formájában. A személyi gondoskodás keretében többnyire ápolási feladatot, a szociális segítség keretében pedig igény szerint mosás, vasalás, ablaktisztítás, bevásárlás és gyógyszer kiírás, havonta egyszer vércukormérés, kéthetente vérnyommérés, esetenként csekk befizetés. Az ellátott létszám jelenleg 21-21 fő. Azok az időskorúak, akik szociális étkeztetést kérnek, részükre az ebédet házhoz szállítják.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idősek munkaerő-piaci helyzetéről nem rendelkezünk adatokkal	Adatbázis létrehozása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése. A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 2006. december 13-án egyhangúan fogadta el a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet. Az új nemzetközi egyezmény közel 650 millió fogyatékossgal élő embert érint a világon. A hazai fogyatékossgügyi politika kiemelkedő sikere, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel. Az Egyezmény szerint „fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az

adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását". Az egyenlőség, az egyenlőtlenségek kérdése különböző mértékben ugyan, de valamennyi – a többségtől eltérő jellemzőkkel rendelkező – személyt, csoportot érint ma Magyarországon. Különösen veszélyeztetett csoport a cigányság, más szempontból a nők, más szempontból, de külön figyelmet érdemel a fogyatékos emberek helyzete is. A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2001) adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban e populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között. A fogyatékos személyek körén belül:

- a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6%
- a vak és gyengénlátó emberek aránya 14,4%.
- hallás-, beszédzavar-fogyatékoságban kb. 10%-uk szenved.
- Az egyéb fogyatékoságban szenvedők aránya 21,6%

(Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékosügyi Programról)

A fogyatékosügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakpolitikai lépéseket. Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékosügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekint. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is. Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több. Az akadálymentesítés követelménye beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek. A fentieken túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedtté váljon a mainstreaming szemlélete, vagyis az a felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az

ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége. Ugyancsak elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgyaktól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttkor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

Folyamatosan megjelenő pályázatok támogatják a kormányzati és önkormányzati intézmények akadálymentesítését, melynek köszönhetően évről évre több száz közszolgáltatás válik egyenlő eséllyel hozzáférhetővé. Európa jóléti államai, ahogy hazánk is igyekszik különböző intézkedésekkel, programokkal, törvényekkel, rendeletekkel elősegíteni a fogyatékosok esélyegyenlőségét. Hatalmas anyagi forrásokat bevonva, természetbeni és anyagi juttatásokat igyekeznek biztosítani a rászorulóknak. Különböző hivatalokat, szakértői bizottságokat állítottak fel, támogatják a fogyatékosok által alapított szervezeteket. Pozitív diszkriminációt alkalmaznak az oktatásban és a munkaerő piacon. Mindezek ellenére a statisztikák csúnyán rációfolnak az erőfeszítésekre. Ahelyett hogy a fogyatékkal élők felfelé mobilitását mutatnának, megrekednek, sőt lecsúsznak, elszakadnak és kirekesztődnek a társadalomból.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

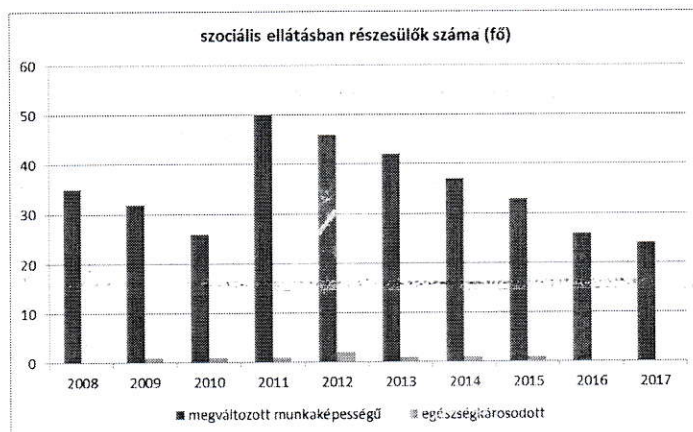
Újtikos településen nincs pontos felmérés a fogyatékkal élőkről, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, szükségleteiről.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

34. számú táblázat – megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	35	0
2009	32	1
2010	26	1
2011	50	1
2012	46	2
2013	42	1
2014	37	1
2015	33	1
2016	26	0
2017	24	0

14. ábra: szociális ellátásban részesülők száma

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

34. számú táblázat – akadálymentesítés

		Igen/nem								
		Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rám-pa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	középfok	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	felsőfok	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
Egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	járóbeteg szakellátás	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	alapellátás	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
önkormányzati, közigazgatási intézmény	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	
szociális ellátást nyújtó intézmények	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A táblázat alapján elmondható, hogy az önkormányzat tulajdonában lévő intézmények közül az óvoda és az orvosi rendelő egy része akadálymentesített, az épületek teljes akadálymentesítése még

nem valósult meg. Az önkormányzat épülete valamint a Művelődési Ház egyáltalán nincs akadálymentesítve. Az állami fenntartásban lévő iskola is csak részben akadálymentesített.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az akadálymentesítettségek hiányában ezek nem megoldottak.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat tulajdonában lévő intézmények közül az óvoda és az orvosi rendelő egy része akadálymentesített, az épületek teljes akadálymentesítése még nem valósult meg. Az önkormányzat épülete valamint a Művelődési Ház egyáltalán nincs akadálymentesítve. Az állami fenntartásban lévő iskola is csak részben akadálymentesített. A községben lévő Vállalkozások, kis kereskedelmek, Posta, Takarékszövetkezet akadálymentesítése nem megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Akadálymentesítés ezek terén nem történt.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye a községben nincs.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzatnak erre vonatkozó adata nincs.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az önkormányzat épülete valamint intézményei nincsenek akadálymentesítve	Az akadálymentesítés megvalósítása
A fogyatékkal élő személyekről, sajátos problémáiról Önkormányzatunk nem rendelkezik adatokkal	Adatbázis létrehozása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Folyás Község Önkormányzata, Görbeháza Község Önkormányzata, Polgár Város Önkormányzata, Tiszagyulaháza Község Önkormányzata, Újszentmargita Község Önkormányzata és Újtikos Község Önkormányzata 2005. január 01-én létrehozta a Polgári Kistérségi Többcélú Társulást, melynek székhelye Polgáron található. A társulás működési területe a kistérséget alkotó települési önkormányzatok közigazgatási területe.

A kistérséghez tartozó települési önkormányzatok – és együttműködési rendszere szervezeti keretének biztosítására;

Térségi közszolgáltatások biztosítására, szervezésére, összehangolására, fejlesztésére, az egyes települések önkormányzatainak teljesítőképességét meghaladó önkormányzati feladat- hatáskör, valamint a közszolgáltatási rendszer közös, ill. térségi rendszerének kialakítására, szervezésére, összehangolására, működtetésére, fejlesztésére;

A térség intézményrendszerének integrálására, feladatellátásának összehangolására, fejlesztésére;

A közigazgatási (államigazgatási) feladat – és hatáskörök ellátására;

A közösségi szolgáltatások térségi szinten történő kiegyenlített, magas színvonalú és minőségű ellátása érdekében hozták létre a települések a társulást.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Újtikoson számos civil szervezet tevékenykedik aktívan. Az önkormányzat és a civil szervezetek kapcsolata jó, ez megnyilvánul a közös rendezvényekben. Önkormányzatunk a községben lévő civil szervezetekkel szoros kapcsolatot ápol.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A Polgári statisztikai Térségben lévő önkormányzatok együttműködése hosszú időre nyúlik vissza, a múltban és a jövőben is jellemző rá a kölcsönös előnyöket nyújtó együttműködési lehetőségek felkutatása és azok kihasználása.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Újtikos településen nemzetiségi önkormányzat nincs.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A faluban működő civil szervezetek munkájukkal nagymértékben hozzájárulnak a közösség összetartozásának erősítéséhez, a hagyományok, a múlt értékeinek megőrzéséhez, az egészségmegőrzéshez, a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

"Újtikos Pásztortűz" Egyesület

Az Egyesület 2009 tavaszán alakult egy már korábban létező baráti társaságból. Célja a település és környéke közösségi életének fellendítése, a hagyományőrzés, az egészséges életmód elősegítése, a sport népszerűsítése, kulturális programok szervezése, társadalmi és közéleti tevékenységek kiszélesítése, vallási hagyományok ápolása.

Borockás Néptánc Egyesület

Borockás Néptánc Együttes 22 évvel ezelőtt Újtikoson jött létre helyi gyermekek és fiatalok együttműködésével. A fiatalok célja a magyar néptánc hagyományok értékének megőrzése, megtanulása, bemutatása, utánpótlás nevelése.

Újtikosért Alapítvány

Az Alapítvány szintén tevékenyen részt vesz a falu közösségi életében. A kulturális programok megszervezésében aktívan szerepet vállal.

Polgárőrség

A Polgárőrség biztosítja a falu közbiztonságát. Jelenleg 32 tagja van a helyi szervezetnek, mely sokszor kevésnek bizonyul. A Polgárőrök minden tőlük telhetőt megtesznek azért, hogy az Újtikos lakosoknak nyugodalmas éjszakát biztosítsanak.

Vöröskereszt helyi szervezete

Véradások szervezése, egészségügyi előadások szervezése, azokban közreműködés.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat a vállalkozásokkal jó kapcsolatot tart, hiszen az önkormányzat számára fontos a vállalkozások szerepvállalása a helyi közéletben. A jó partneri kapcsolatnak köszönhetően együtt hatékonyan tudnak kiállni az esélyegyenlőség megteremtése mellett.

A helybéli vállalkozók támogatják a gyermekek részére megrendezett Gyermeknapot, a településünkön megszervezett közösségi programokat valamint segélyakciókat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil

szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat tevőleges bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program intézkedési tervét. Az adatgyűjtés kiterjedt az önkormányzaton kívül az intézményekre, közoktatási intézményekre, szervekre. Az összegyűjtött adatok elemzésekor megfogalmazódtak a településen élők problémái, az esélyegyenlőség biztosítását segítő megoldások. A Program átfogó képet ad a faluban élő célcsoportok hétköznapi életéről, lehetőségeiről, jövőjéről. Az elkészült dokumentumtervezet a helyben szokásos módon, Újtikos Község honlapján (www.ujtikos.hu) került közzétételre, valamint az önkormányzat hirdetőtábláján kerül kifüggesztésre, azzal a céllal, hogy a lakosság megismerje és véleményét elmondja.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Képviselő-testület által elfogadott Esélyegyenlőségi Programot Újtikos Község honlapján elérhetővé tesszük a megvalósításában résztvevő szervezetek és a lakosság számára. A monitoring a célcsoportok képviselői, a civil szervezetek képviselői, és Újtikos Község Önkormányzat munkatársai bevonásával történik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Alacsony iskolázottság Munkanélküliek száma magas	Munkaügyi Központtal a kapcsolattartás erősítése, tájékoztatás, szórólapok biztosítása, meglévő Startmunkák megtartása, lehetséges bővítése
Gyermekek	-	-
Idősek	Idősek munkaerő-piaci helyzetéről nem rendelkezünk adatokkal	Adatbázis létrehozása

Nők	Adathiány a nők gazdaságban és esélyegyenlőségben betöltött szerepéről (foglalkoztatás, alacsony iskolai végzettség hátrányos megkülönböztetés, nőket érő erőszak, családon belüli erőszak)	Adatbázis létrehozása
Fogyatékkal élők	Az önkormányzat illetve intézményei nincsenek akadálymentesítve, A fogyatékkal élő személyekről, sajátos problémáiról Önkormányzatunk nem rendelkezik adatokkal	Az önkormányzat épületének valamint intézményeinek akadálymentesítése, Adatbázis létrehozása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Tanulás elősegítése Újtikos településen a felnőttek részére Újtikos településen a munkanélküliség csökkentése	Munkaügyi Központ, Újtikosi Általános Iskola, Célcsoport, Újtikos Község Önkormányzata Felelős: polgármester
Gyermekek		
Idősek	Az idősek munkaerő-piaci helyzetéről felmérés elvégzése, adatbázis létrehozása	Célcsoport, Újtikos Község Önkormányzata Felelős: polgármester
Nők	A nők gazdasági szerepének és esélyegyenlőségének a felmérése	Célcsoport, Újtikos Község Önkormányzata Felelős: polgármester
Fogyatékkal élők	Az önkormányzat épületének valamint intézményeinek akadálymentesítése, A fogyatékkal élő személyekről felmérés elvégzése, adatbázis létrehozása	Célcsoport, Újtikos Község Önkormányzata Felelős: polgármester

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák szociális és egészségügyi helyzete megfelelő. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők oktatási, szociális, lakhatási helyzetének a javítása.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatási és szociális körülményeinek a szinten tartását, esetleges javítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségügyi helyzetére és a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférésehez.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenjogúság figyelembe vételét.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők emberi méltóságának figyelembe tartására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

1.

Intézkedés címe:	Tanulás elősegítése Újtikos településen a felnőttek részére
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Alacsony iskolázottság
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: Munkaügyi Központtal kapcsolattartás K: Tájékoztatás, szórólapok biztosítása H: Képzések megszervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a lehetséges oktatásról, célcsoportról a Munkaügyi Központon keresztül 2. Adatbázis elkészítése az érintettekéről, képzésekről és célcsoport tájékoztatása a lehetséges tanfolyamokról 3. Közvetítés, koordinálás
Részrtvevők és felelős	Célcsoport, Újtikos Község Önkormányzata, Újtikos Általános Iskola Felelős: polgármester
Partnerek	Munkaügyi Központ, Újtikos Általános Iskola, Újtikos Község Önkormányzata
Határidő(k) pontokba szedve	H1: 1 hónap H2: 3 hónap H3: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: Célcsoport megismeri a képzéseket, szórólapok biztosítása, visszajelzés kéréssel K: Képzéseken való aktív részvétel, jelenléti ív biztosításával H: Képzettségek megszerzéséről nyilvántartás vezetése, visszacsatolás kérése a lehetséges elhelyezkedésekről A lehetséges képzések nyomon követése, felderítése és a Munkaügyi Központtal szoros kapcsolattartás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya Érdeklődés felkeltése
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, humán forrás

2.

Intézkedés címe:	Újtikos településen a munkanélküliség csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliek száma magas

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: Munkaügyi Központtal kapcsolattartás K: Célcsoportok tájékoztatása H: A meglévő Startmunkák megtartása, lehetséges bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Startmunka programok nyomon követése 2. Pályázati anyagok elkészítése, beadása 3. Az elnyert pályázatok, startmunkák megkezdése
Résztevők és felelős	Célcsoport, Újtikos Község Önkormányzata, Munkaügyi Központ Felelős: polgármester
Partnerek	Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	H1: 1 hónap H2: 2 hónap H3: 2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	R: Munkaügyi Központ által küldött pályázatok nyilvántartása K: A célcsoportok megismertetése a lehetséges pályázatokkal szórólappal, kifüggesztéssel, szóbeszéd útján, az érdekképviseleti szervezetek tájékoztatása e-mail útján H: Elnyert pályázatok megvalósítása, ezáltal javul a foglalkoztatottság A felmerülő pályázatok folyamatos nyomon követése, és megpályázása. Szoros kapcsolattartás a Munkaügyi Központtal.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A pályázatok elnyerésének a kimenetele
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, humán forrás

3.

Intézkedés címe:	Az idősek munkaerő-piaci helyzetéről felmérés elvégzése, adatbázis létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Idősek munkaerő-piaci helyzetéről nem rendelkezünk adatokkal (foglalkoztatottság, hátrányos megkülönböztetés)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: Adatgyűjtés K: Adatok feldolgozása, elemzése H: Adatbázis létrehozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Kérdőív elkészítése 2. A kérdőívek célcsoporthoz való eljuttatása, begyűjtése, feldolgozása 3. A következtetések levonása, adatállomány létrehozása, folyamatos nyomon követés

Résztevők és felelős	Célcsoport, Újtikos Község Önkormányzata Felelős: polgármester
Partnerek	Az Önkormányzat ügyintézői
Határidő(k) pontokba szedve	H1: 1 hónap H2: 1 hónap H3: 2018.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: A kérdőívek kitöltése a célcsoport által, sikeres begyűjtése, feldolgozása K: A kérdőívek kiértékelése, adatbázis elkészítése H: Az elkészült adatbázis folyamatos nyomon követése Évente felmérés elvégzése. A kapcsolódó intézményekkel a folyamatos kommunikáció fenntartása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Passzívítás a célcsoport részéről, tudatosítani kell a lakosokban a Helyi Esélyegyenlőség fontosságát
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, humán forrás

4.

Intézkedés címe:	A nők gazdasági szerepének és esélyegyenlőségének a felmérése, adatbázis létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Adathiány a foglalkoztatás körében, adathiány az alacsony iskolai végzettségű nőkről, hátrányos megkülönböztetés terén adathiány, a nőket érő erőszakról, családon belüli erőszakról az Önkormányzat nem rendelkezik adatokkal
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: Adatgyűjtés K: Adatok feldolgozása, elemzése H: Adatbázis létrehozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Kérdőív elkészítése 2. A kérdőívek célcsoporthoz való eljuttatása, begyűjtése, feldolgozása 3. A következtetések levonása, adatállomány létrehozása, folyamatos nyomon követés
Résztevők és felelős	Célcsoport, Újtikos Község Önkormányzata Felelős: polgármester
Partnerek	Az Önkormányzat ügyintézői
Határidő(k) pontokba szedve	H1: 1 hónap H2: 1 hónap H3: 2018.12.31.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: A kérdőívek kitöltése a célcsoport által, sikeres begyűjtése, feldolgozása K: A kérdőívek kiértékelése, adatbázis elkészítése H: Az elkészült adatbázis folyamatos nyomon követése Évente felmérés elvégzése. A kapcsolódó intézményekkel a folyamatos kommunikáció fenntartása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Passzivitás a célcsoport részéről, tudatosítani kell a lakosokban a Helyi Esélyegyenlőség fontosságát
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, humán forrás

5.

Intézkedés címe:	Az önkormányzat épületének valamint intézményeinek akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzat épülete valamint intézményei nincsenek akadálymentesítve
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: Feltérképezni az akadálymentesítésre szoruló intézményeket K: Az akadálymentesítéshez szükséges anyagi és dologi eszközök beszerzése H: Az akadálymentesítés megvalósítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az akadálymentesítésre szoruló intézmények listájának elkészítése, lehetséges terv elkészítése 2. Helyi vállalkozó felkérése a feladat elvégzésre, az anyagi javak megvásárlása 3. A rámpák elkészítése az intézményeknél
Résztvevők és felelős	Újtikos Község Önkormányzata Felelős: polgármester
Partnerek	AGRO-NYAK Kft.
Határidő(k) pontokba szedve	H1: 1 hónap H2: 1 hónap H3: 2018.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: Elkészül a felmérés K: Elkészül az akadálymentesítés terve H: Az akadálymentesítés megvalósul, elkészülnek a rámpák A rámpák karbantartása. A fogyatékossgal élő személyek közlekedését elősegítő, speciális szolgáltatások megvalósítása és karbantartása.

Kockázatok és csökkentésük eszközei	A kivitelezés megoldása, szükséges erőforrások megteremtése.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, humán forrás

6.

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élő személyekről felmérés elvégzése, adatbázis létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élő személyekről, sajátos problémáiról Önkormányzatunk nem rendelkezik adatokkal
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: Adatgyűjtés K: Adatok feldolgozása, elemzése H: Adatbázis létrehozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Kérdőív elkészítése 2. A kérdőívek célcsoporthoz való eljuttatása, begyűjtése, feldolgozása 3. A következtetések levonása, adatállomány létrehozása, folyamatos nyomon követés
Résztevők és felelős	Célcsoport, Újtikos Község Önkormányzata Felelős: polgármester
Partnerek	Az Önkormányzat ügyintézői
Határidő(k) pontokba szedve	H1: 1 hónap H2: 1 hónap H3: 2018.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: A kérdőívek kitöltése a célcsoport által, sikeres begyűjtése, feldolgozása K: A kérdőívek kiértékelése, adatbázis elkészítése H: Az elkészült adatbázis folyamatos nyomon követése. Évente felmérés elvégzése. A kapcsolódó intézményekkel a folyamatos kommunikáció fenntartása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Passzivitás a célcsoport részéről, tudatosítani kell a lakosokban a Helyi Esélyegyenlőség fontosságát
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, humán forrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetilelemzés következtetésében feltart esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges források (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményének fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Tanulás elősegítése újtikos településen a felnőttek részére	A helyzettelenítés következtetésében feltart esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Munkaügyi Központtal kapcsolattartás, tájékoztatás, szórólapok biztosítása, képzések megszervezése		Adatgyűjtés, adatbázis elkészítése az érintettekéről, Közevitlés, Képzésközpont, Polgármester koordinálás	Polgármester	2022.12.31	Célcsoport megismerési a képzéseket, képzéseken való aktív részvétel, képzetségek megszerzése	Pénzügyi forrás, humán forrás	A lehetséges képzések nyomon követése, felidertése és a Munkaügyi Központtal szoros kapcsolattartás.
2	Újtikos településen a munkanélküliek számának csökkentése	A munkanélküliek száma magas	Munkaügyi Központtal kapcsolattartás, célcsoportok tájékoztatása, a meglévő Startmunkák megtartása, képzések bővítése		Startmunka programok nyomon követése, pályázati anyagok elkészítése, beadása	Polgármester	2021.12.31	Munkaügyi Központtal tájékoztatása a pályázatokról, a célcsoportok megismerésétől a lehetséges pályázatokkal	Pénzügyi forrás, humán forrás	A feleltető pályázatok folyamatos nyomon követése, és megpályázása. Szoros kapcsolattartás a Munkaügyi Központtal.
3										
...										
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1										
2										
3										
...										

III. A nők esélyegyenlősége

1	A nők gazdasági szerepének és esélyegyenlőségének felmérése, adatainak létrehozása	A női gazdasági szerepének és esélyegyenlőségének felmérése, adatainak létrehozása	A nők gazdaságban és esélyegyenlőségben betöltött szerepéről (foglalkoztatás, alacsony iskolai végzettség, hátrányos megkülönböztetés, adatbázis)	adatgyűjtés, elemzés, adatainak létrehozása.	adatfeldolgozás, adatbázis létrehozása.	A kérdőív elkészítése. A kérdőív célcsoporthoz való eljuttatása, begyűjtése, feldolgozása.	A következtetések levonása, adatállomány létrehozása, folyamatos nyomon követés.	Polgármester	2022.12.31	A kérdőívek kiértékelése. A kérdőívek kiértékelése, sikeres begyűjtése.	Elkészült adatabázis, az adatbázis folyamatos nyomon követésé.	Pénzügyi forrás, humán forrás	Folyamatos nyomon követés. Évente felmérés elvégzése. A kapcsolódó intézkeményekkel a folyamatos kommunikáció fenntartása.								
2																					
3																					
...																					
IV. Az idősek esélyegyenlősége																					
1	Az idősek munkaeő-piaci helyzetéről felmérés elvégzése, adatainak létrehozása	Idősek munkaeő-piaci helyzetéről nem rendelkezünk adatokkal (foglalkoztatottság, hátrányos megkülönböztetés)	adatgyűjtés, adatainak elemzése, adatainak létrehozása.	adatgyűjtés, adatainak elemzése, adatainak létrehozása.	Kérdőív elkészítése. A kérdőív célcsoporthoz való eljuttatása, begyűjtése, feldolgozása.	A következtetések levonása, adatállomány létrehozása, folyamatos nyomon követés.	Polgármester	2021.12.31	A kérdőívek kiértékelése. A kérdőívek kiértékelése, sikeres begyűjtése.	Elkészült adatabázis, az adatbázis folyamatos nyomon követése.	Pénzügyi forrás, humán forrás	Folyamatos nyomon követés. Évente felmérés elvégzése. A kapcsolódó intézkeményekkel a folyamatos kommunikáció fenntartása.									
2																					
3																					
...																					
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége																					

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

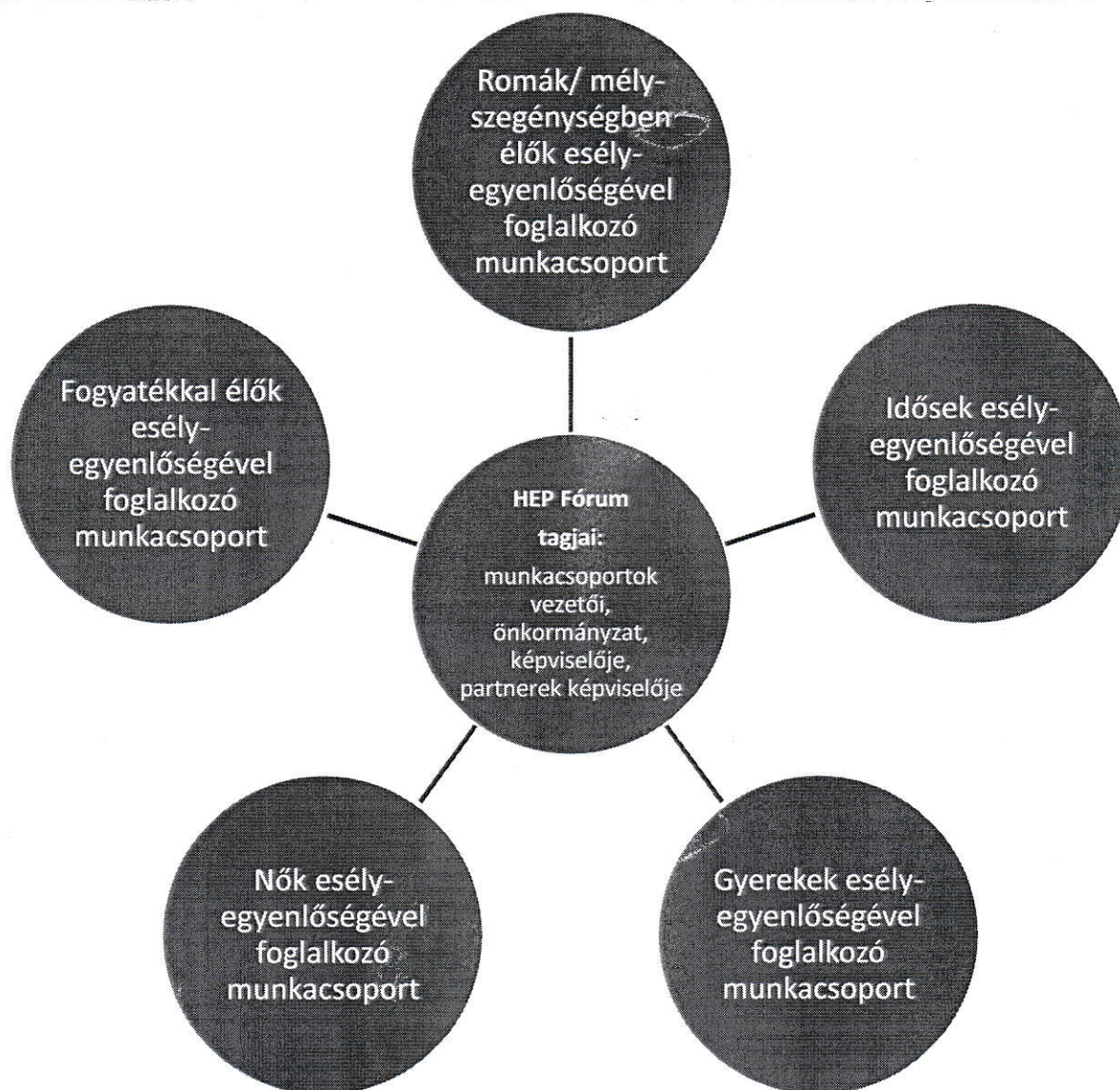
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Újtikos község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Újtikos község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 91/2013.(VI.27.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

HEP 1. sz. melléklet

Dátum: Újtikos, 2018. június 26.

Aláírás

A Újtikos Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Újtikosi Lurkó- Kuckó Óvoda	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
GÚT Általános Iskola Újtikosi Tagiskola	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

I. A Újtikos község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Újtikos község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 69/2018.(VI.27.) számú határozatával elfogadta.

Melléletek:

HFP 1. sz. melléklet

Dátum: Újtikos, 2018. június 26.

Aláírás

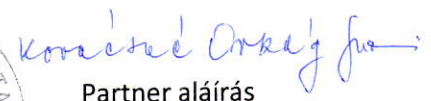
A Újtikos Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

NÉV ³	HEP részei ⁴										Alíírás ⁵	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Újtitkosi Lurkó- Kuckó Óvoda és Szociális Szolgáltató	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Judán Művelődési Központ</i>
Újtitkos- Tiszagyulaháza Általános Iskola	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Kovács Orsolya</i>
„Újtitkosi Pásztortűz” Hagyományörző, Kulturális és Sportegyesület	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.